

ChristenUnie

Barneveld

De Wet

Maatschappelijke Ondersteuning
in de gemeente Barneveld:

Sàmen Barneveld

Contactgegevens

Dit is een uitgave van ChristenUnie Barneveld

Internet: www.barneveld.christenunie.nl / www.samenbarneveld.nl

E-mail: info@barneveld.christenunie.nl / info@samenbarneveld.nl

Voor vragen of opmerkingen over deze publicatie kunt u contact opnemen met:

Tjitske Kuiper

Molecaten 123

3772 LL Barneveld

Telefoon: 0342-418255

e-mail: t.kuiperdehaan@chello.nl

Noodzaak van nieuw beleid

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) brengt een omkering teweeg in het landschap van zorg en welzijn in Nederland. De gemeente krijgt de regie en maakt voortaan het beleid. De gemeente krijgt taken toebedeeld die ze eerder nog niet had. In de afgelopen jaren hebben veel gemeenten zich al voorbereid op de komst van de WMO. De gemeente Barneveld heeft een afwachtende houding aangenomen. Te afwachtend wat de ChristenUnie betreft. Er zal een inhaalslag moeten worden gemaakt om het nieuwe zorg- en welzijnsbeleid vorm te geven.

In de nieuwe raadsperiode zal de invoering van de WMO krachtig ter hand moeten worden genomen. De ChristenUnie meent dat alle facetten van jeugd- en ouderenbeleid, cliëntenparticipatie, gehandicaptenvoorzieningen, ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, thuiszorg en maatschappelijk werk in een portefeuille onder een wethouder moeten worden samengebracht. Op deze wijze kan geïntegreerd beleid worden gevoerd op alle deelterreinen van de WMO. Er moet een wethouder komen met een groot sociaal hart.

Belangrijker is dat de contouren worden geschetst van een visie op de WMO. Daaraan heeft het tot nu toe ontbroken. Niet duidelijk is hoe ons gemeentebestuur zich de toekomst van wonen, welzijn en zorg in samenhang met elkaar voorstelt. Wat zijn de beleidsuitgangspunten? Voor welk model van zorg en ondersteuning wordt straks gekozen? De ChristenUnie heeft reeds eerder het voortouw genomen in de bezinning op dit punt. Dit plan schetst de contouren van het gewenste WMO-beleid in de gemeente Barneveld.

Visie en uitgangspunten

Uitgangspunt van de WMO is dat burgers in de samenleving een belangrijke functie hebben wanneer het gaat om hun eigen welzijn. Burgers kunnen signaleren, burgers kunnen elkaar steunen en bijstaan. Soms hebben mensen extra voorzieningen of professionele begeleiding nodig. Dit moet er dan ook zijn. Op dat moment komt de lokale overheid in beeld. Deze heeft dan de plicht om voor voldoende voorzieningen en faciliteiten zorg te dragen. De WMO geeft cliënten en gebruikers van zorg een belangrijke stem. Er zullen platforms en overlegstructuren moeten worden ingericht om deze stem te laten klinken.

De ChristenUnie deelt deze visie op een dienstbare samenleving. Volgens de ChristenUnie houdt dit in dat aanvullende zorg en voorzieningen zoveel mogelijk lokaal geïndiceerd en verstrekt zouden moeten worden. Dat betekent dat lokale instellingen op gebied van zorg en welzijn een belangrijke rol moeten spelen bij de uitvoering van het nieuwe gemeentelijke beleid. De gemeente Barneveld moet zoveel mogelijk de plaatselijke expertise, know how en zorg-infrastructuur die voorhanden is gebruiken en versterken. Op deze manier blijft zorg zo dicht mogelijk bij de inwoners van de gemeente en blijft de lokale gemeenschap op elkaar betrokken. Een belangrijk aspect hiervan is tevens dat de zorg en hulpverlening plaatsvindt met inachtneming van de zelfgekozen identiteit.

Beleid en middelen

De gemeente is straks gehouden een meerjarenplan op te stellen waarin wordt aangegeven op welke wijze ze de WMO gaat uitvoeren. Daarin dient het gemeentebestuur vast te stellen hoe ze invulling geeft aan een negental prestatievelden. Bovendien zal de gemeente een zorgplicht krijgen – wellicht omgevormd tot een compensatieplicht – om bepaalde groepen van gehandicapten en chronisch zieken te voorzien van de faciliteiten die zij nodig hebben om te kunnen participeren in de samenleving.

De taak die op de gemeente af komt is een omvangrijke. Om hieraan uitvoering te kunnen geven ontvangt de gemeente geormerkte middelen. Aangezien de WMO-operatie ook een bezuinigingsdoel heeft, zal de vraag actueel worden of deze middelen voldoende zijn.

Daarom is het van belang dat van meet af aan duidelijk wordt dat de geormerkte middelen zoveel mogelijk ten goede komen aan de inwoners die hulp en zorg behoeven. Er moet zo min mogelijk aan de strijkstok van de lokale bureaucratie blijven hangen. De ChristenUnie wil zich daar sterk voor maken.

Prestatievelden

Voor de goede orde sommen we de prestatievelden op die de inhoud vormen van het gemeentelijk beleid.

1. Het bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
3. Het geven van informatie, advies en cliëntenondersteuning.
4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.
7. Het bieden van maatschappelijk opvang, waaronder vrouwenopvang.
8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.
9. Het bevorderen van verslavingsbeleid.

Opgemerkt moet worden dat de prestatievelden 1 tot en met 6 ook echt lokaal gerealiseerd moeten worden. De prestatievelden 7, 8 en 9 zijn meer geschikt om met partners in bovenlokaal verband te realiseren.

Het is van belang dat in de discussies die hierover in de gemeenteraad van Barneveld gevoerd gaan worden vast te stellen welke *resultaten* de gemeente willen boeken op deze prestatievelden.

Wat is nodig?

De ChristenUnie doet de volgende voorstellen voor de invulling van deze prestatievelden.

1. Sociale samenhang en leefbaarheid

Het is van belang dat burgers naar elkaar omzien en samen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leefomgeving. Problemen op het gebied van integratie, vereenzaming, gebrek aan vervoer en helpende handen kunnen door burgers zelf worden gesignaleerd en opgelost. Wijkplatforms, de Vrouwen Advies Commissie (VAC) en vrijwilligersorganisaties zijn hierbij betekenisvol. Ook kerken, die in de Barneveldse samenleving een belangrijk element zijn in de sociale infrastructuur, kunnen hierbij een rol spelen. De gemeente zou een overlegplatform met de lokale kerken moeten inrichten met het oog op vraagstukken van leefbaarheid en sociale samenhang.

- *Actiepunt: Het gemeentebestuur geeft vorm aan een regulier overleg met kerken over sociale aspecten van de lokale samenleving.*

2. Jeugdzorg en opvoedingsondersteuning

Er moet in Barneveld meer samenhang komen in de jeugdzorg. Het gaat hier om een gevoelig terrein, waar terecht meer aandacht voor wordt gevraagd in de samenleving. Met veel Barneveldse jongeren gaat het gelukkig goed. Er zijn er ook die al vroeg gevolgd moeten worden en ook Barneveld kent problemen met bepaalde groepen jongeren. Naast de hulp die geboden wordt door het Bureau Jeugd Zorg is een ketenbenadering noodzakelijk, waarbij alle zorg en hulp aan jongeren van 0 tot 21 jaar op elkaar wordt aangesloten. Een duidelijke regie is van belang.

Jeugdhulpverlening is niet alleen een zaak van professionele hulpverleners, maar ook van de samenleving zelf. Deze kan in preventieve zin een bijdrage leveren. Daarom is het goed wanneer er vanuit de nieuwe rol die de WMO de gemeente toekent gesproken wordt met lokale instellingen, bedrijven, sportverenigingen, scholen en kerken over de begeleiding van jongeren. Op deze manier kan betrokkenheid bij het vraagstuk worden bevorderd en maatwerk worden geleverd. De ChristenUnie pleit hiermee voor een integrale benadering van de jeugdzorg

Naast coördinatie van de jeugdhulpverlening is ook opvoedingsondersteuning belangrijk. Opvoedingsondersteuning richt zich op ouders die te kampen hebben met situaties van pedagogische onmacht of gebrekkige aansluiting bij de samenleving. Bij de signalering van dergelijke situaties kunnen scholen een belangrijke rol spelen. Ook op dit terrein is goede communicatie tussen lokale partijen van belang.

- *Actiepunt: Om goede ketenzorg te kunnen bieden wordt de regie over jeugdzorg en opvoedingsondersteuning in overleg met lokale instellingen als Bureau jeugdzorg en de HdS steviger ter hand genomen. Er komt een loket voor alle hulpvragen op deze terreinen.*

3. Advies en cliëntenondersteuning

Burgers van Barneveld die zorg behoeven of gebruik willen maken van voorzieningen die onder de WMO vallen, moeten door de gemeente geadviseerd worden. De ChristenUnie is geen voorstander van een zwaar gemeentelijk adviesloket. Het is voldoende als burgers op het gemeentehuis snel en duidelijk worden doorverwezen naar instellingen die hun hulpvraag verder kunnen behandelen. Er moet een telefoonnummer zijn en een verantwoordelijk ambtenaar voor deze voorlichtings- en adviesfunctie. Uiteraard moet de gemeente zorgen voor een goede website.

Het is goed wanneer de indicatiestelling dicht bij cliënten kan plaatsvinden. Het zou goed zijn wanneer er een lokaal of eventueel regionaal Centraal Meldpunt Zorg zou komen. De gemeente zal tevens inhoud moeten geven aan het overleg met gebruikers van zorg in de gemeente Barneveld. Verschillende groepen uit de Barneveldse samenleving (cliënten, patiënten, ouderen) moeten hun stem kunnen laten horen in overlegsituaties met de gemeente. Het is nodig goed te bezien op welke wijze de belangen van cliënten het best behartigd kunnen worden. Onderzocht moet worden welke positie reeds bestaande raden kunnen vervullen.

- *Actiepunt: Nagedacht wordt over de inrichting van een indicatie-organ, zo dicht mogelijk bij de burger.*
- *Actiepunt: De gemeente onderzoekt en brengt rapport uit op welke wijze cliëntenondersteuning verder vorm moet krijgen.*
- *Actiepunt: In het kader van de schuldhulpverlening biedt de gemeente cursussen "budgetbeheer"aan.*

4. Vrijwilligerszorg en mantelzorg

In de gemeente Barneveld zijn veel vrijwilligers actief. Ook is het klimaat rondom vrijwilligerswerk positief. Toch zal de gemeente vrijwilligerswerk moeten blijven stimuleren. Een jaarlijkse vrijwilligersprijs (uit te loven samen met de vrijwilligerscentrale) kan hieraan een kleine bijdrage zijn.

Mantelzorgers hebben vaak niet zelf gekozen voor hun vorm van zorgarbeid. Ondersteuning van mantelzorgers is geboden, mede in het licht van dreigende overbelasting. Er dient een sterk steunpunt mantelzorg te komen. Ook moet de gemeente dit thema agenderen in haar overleg met kerken en het lokale cliëntenplatform.

- *Actiepunt: Er dient een mantelzorgmakelaar te komen om als consulent en bemiddelaar op te kunnen treden ter ondersteuning van (overbelaste) mantelzorgers.*

5. Deelname aan het maatschappelijk verkeer door gehandicapten en anderen

Bekeken moet worden of de publieke voorzieningen in Barneveld toegankelijk genoeg zijn voor mensen met een functionele beperking. Met name de rolstoeltoegankelijkheid van voorzieningen is nog onvoldoende.

De gemeente zal ook moeten toetsen in hoeverre winkels, sportcomplexen en stations voldoen aan de criteria van toegankelijkheid. Het is van belang te onderzoeken of publieke ruimtes voldoende gebruikt kunnen worden door mensen met een visuele of auditieve handicap.

Deelname aan het maatschappelijk verkeer heeft niet alleen te maken met de fysieke infrastructuur, maar ook met daadwerkelijke participatie in maatschappelijke activiteiten. Ook hierover kan ze het gesprek voeren met de lokale overlegplatforms. De gemeente doet er goed aan op dit punt een kwaliteitstoets te laten uitvoeren binnen de gemeente Barneveld.

- *Actiepunt: De gemeente laat een scan uitvoeren om te bezien hoe het staat met de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van publieke voorzieningen voor mensen met een lichamelijke beperking. Het nieuwe gemeentehuis zou kunnen worden uitgerust met grote duidelijke letters en pictogrammen voor slechtzienden en analfabeten.*
- *Actiepunt: De gemeente stimuleert via het maatschappelijk werk en de huisartsen dat analfabeten deelnemen aan de MT1-cursussen.*

6. Voorzieningen voor mensen met een beperking

Het zou goed zijn als er in Barneveld een steunpunt wordt ingericht voor mensen met een beperking. Zij kunnen daar terecht met al hun vragen over voorzieningen en faciliteiten. De gemeente verstrekt deze opdracht aan een Barneveldse instelling en controleert of aan doelstellingen en verwachtingen wordt voldaan.

- *Actiepunt: Bij een van de Barneveldse instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking wordt een loket gevestigd, waar mensen uit de doelgroep terecht kunnen voor vragen.*

7. Maatschappelijke opvang

Opvang kan nodig zijn in gevallen van huiselijk geweld of ontspoorde gezinssituaties. De gemeente moet in kaart hebben wat er feitelijk op deze en verwante gebieden plaatsvindt. Het is wenselijk dat er een onderzoek wordt gedaan en er een monitorfunctie komt. Het ligt voor de hand dat de gemeente Barneveld maatschappelijke opvang regelt in een samenwerkingsverband met andere gemeenten.

- *Actiepunt: Het gemeentebestuur brengt in kaart hoe het zit met huiselijk geweld in de gemeente Barneveld (met name jegens vrouwen en kinderen).*

9. Verslavingsbeleid

Preventie van het gebruik van alcohol en drugs wordt een nieuwe gemeentelijke taak. Alcoholverslaving is een sluimerend probleem in alle leeftijdsgroepen met hoge maatschappelijke kosten.

De gemeente zal tevens alert moeten zijn op het aanbod van drugs aan jongeren in de gemeente Barneveld. Het weren van illegale drugsdealers, met name in de omgeving van scholen, moet een hoge prioriteit hebben. Hier dient nieuw beleid in samenwerking met de politie worden vormgegeven.

- *Actiepunt: Samen met de politiek wordt nieuw beleid gemaakt om drugsverkoop in de gemeente Barneveld en vooral in de omgeving van scholen tegen te gaan.*

Kwaliteit van zorg en welzijn

De gemeente wordt in de WMO de eindverantwoordelijke voor de uitvoering van taken op het gebied van zorg en welzijn. Zij dient niet alles zelf uit te voeren, maar een regisserende en coördinerende rol te vervullen vanuit heldere doelstellingen. Het past bij de hoofdgedachte van de wet om burgers en instellingen in de lokale samenleving eigen verantwoordelijkheden te geven. De ChristenUnie is van mening dat dit een belangrijk aspect is dat past bij een christelijke visie op een dienstbare samenleving. Samen Barneveld Bij dit alles dient echter wel gelet te worden op de kwaliteit van voorzieningen en van de geboden ondersteuning en zorg. Bij kwaliteit denkt de ChristenUnie bijvoorbeeld ook aan vorderingen die gemaakt worden op het gebied van maatschappelijke participatie. Maken mensen met een beperking straks ook daadwerkelijk deel uit van de netwerken van de lokale samenleving? Participeren jongeren en ouderen ook echt? Is er iets gebeurd op het gebied van sociale cohesie en leefbaarheid?

Om deze kwaliteit van de Barneveldse samenleving te toetsen zou aan het begin van het invoeringstraject van de WMO een nulmeting moeten worden uitgevoerd, die vervolgens eens in de twee jaar wordt herhaald. De ChristenUnie pleit voor de inrichting van een gemeentelijke kwaliteitsmonitor. Zo kunnen beleidsmakers, lokale partijen en het gemeentebestuur samen vaststellen of er resultaten zijn behaald op weg naar een solidaire en barmhartige samenleving.

- *Actiepunt: Het gemeentebestuur geeft opdracht tot inrichting van een gemeentelijke monitor die de kwaliteit meet van zorg en welzijn. De kwaliteitseisen worden ontleend aan de kwaliteitswet van de zorg.*

Barneveld, februari 2006